

Aanbestedingskalender.nl presenteert

NATIONAL TENDER DAY

Aanbestedingskalender heet u van harte welkom
op de 9de editie van het National Tender Day

Vind. Win. Groei.

Alle aanbestedingen en het grootste aanbod aan commerciële bouwprojecten in één platform.

Krijg direct toegang tot:

- **Volledige projectdekking:** alle aanbestedingen en bouwprojecten van initiatief tot oplevering. Sneller gevonden met AI-ondersteuning.
- **Exclusieve databronnen:** meer dan 70.000 projecten per jaar en 15.000 geverifieerde besluitvormers die je nergens anders vindt.
- **Realtime meldingen:** dagelijkse e-mails en live notificaties geven je een voorsprong op de concurrentie.

Boek
een demo

Aanbestedingskalender.nl presenteert
NATIONAL TENDER DAY

**HOLLAND
INKOOP
PROFESSIONALS**

PLENAIR zaal

10:30 - 12:00

Expertsessie ronde 1

Wet- en regelgeving: tien jaar impact en blik op de toekomst

Greetje Fimerius,
Expert in Aanbestedingsrecht

Anke Stellingwerff Beintema,
Scherpzinnige aanbestedingsjurist

Aanbestedingskalender.nl presenteert
NATIONAL TENDER DAY

**HOLLAND
INKOOP
PROFESSIONALS**

Terug naar de toekomst

Anke Stellingwerff Beintema
Greetje Fimerius

26 november 2025

Herziening aanbestedingsrichtlijnen

Waarom nieuwe richtlijnen?

Economisch belang aanbestedingen

- Jaarlijks besteden Europese overheden gezamenlijk ruim **EUR 2,6 biljoen** aan overheidsopdrachten (=15% BBP EU)
 - NL (2023): EUR 209 miljard = 20% BBP (van EUR 1.086 miljard)
- > 25% van deze opdrachten betreffen Europese aanbestedingen (EUR 616 miljard).
- Meer dan verdubbeld in 10 jaar (gecorrigeerd voor inflatie)

Von der Leyen in politieke beleidslijnen van EC voor 2024-2029.

Deze herziening zal:

- ervoor zorgen dat bij overheidsopdrachten de voorkeur wordt gegeven aan Europese producten. Daardoor wordt de meerwaarde van de EU gewaarborgd en de voorziening van essentiële technologieën, producten en diensten veiliggesteld.
- de aanbestedingsregels moderniseren en vereenvoudigen, en van overheidsopdrachten een instrument voor strategische investeringen maken.

Eerste consultatie

- Minder dan 1 op de 5 respondenten vindt de regels eenvoudiger geworden.
- 82% van de aanbestedende diensten gebruikt nog steeds standaard de openbare procedure.
- Het gemiddeld aantal inschrijvingen daalde.
- Fragmentatie aanbestedingsregels leidt tot onzekerheid en complexiteit.
- Grensoverschrijdende deelname blijft beperkt.
- Duurzame aanbesteding groeit, maar sterk verschil per lidstaat.

Hoofdconclusies:

- Doelen waarvoor richtlijnen uit 2014 waren bedoeld, zijn maar deels bereikt.
- Procedures blijken te complex en star.
- Aanbestedingen missen effectiviteit en efficiëntie.
- Nieuwe prioriteiten vanwege geopolitieke ontwikkelingen.

Tweede consultatie

Richt zich op het ontwerpen van nieuwe regels.

- Vereenvoudiging en flexibilisering van procedures.
- Het strategisch inzetten van aanbestedingen voor duurzaamheid en innovatie.
- Betere markttoegang voor mkb's en start-ups.
- Verdere digitalisering.
- 'Buy Europe'.

Consultatie loopt van 3 november 2025 tot 26 januari 2026.

Wat zou ú schrappen of toevoegen?

En daarna?

2^e kwartaal 2026 wordt voorstel voor nieuwe regels verwacht.

Daarna: onderhandelingen in het Europees Parlement en de Raad.

10 jaar ontwikkelingen in vogelvlucht

OPDRACHTEN ONDER DE DREMPEL

Europese Drempelwaarde

2016 2026-2027 (ex BTW)	Centrale overheid	Decentrale overheid	Speciale sectorbedrijf
Werken	€ 5.225.000 € 5.404.000	€ 5.225.000 € 5.404.000	€ 5.225.000 € 5.404.000
Leveringen	€ 135.000 € 140.000	€ 209.000 € 216.000	€ 418.000 € 432.000
Diensten	€ 135.000 € 140.000	€ 209.000 € 216.000	€ 418.000 € 432.000
SAS-diensten	€ 750.000	€ 750.000	€ 1.000.000
Concessieopdrachten	€ 5.225.000 € 5.404.000	€ 5.225.000 € 5.404.000	€ 5.225.000 € 5.404.000
Prijsvragen	€ 135.000 € 140.000	€ 209.000 € 216.000	€ 418.000 € 432.000

Quiz: Meervoudig naar Enkelvoudig

- MVO architect gymzaal
- 3 partijen
- A wint, C verliest
- C klaagt over wijziging puntenweging + onvoldoende motivering
- Klacht gegrond, gemeente beëindigt procedure
- Gemeente start enkelvoudig onderhands met A (€ 30 k)
- Mag dat?

Antwoord: NEE (RBOBR:2022:5518 / RBROT:2022:3351)

Consultatie nieuwe richtlijnen

1. Wanneer is wel/geen duidelijk grensoverschrijdend belang?
2. Concrete eisen die gelden als sprake is van grensoverschrijdend belang
3. Verhoging Europese drempelwaarden

UITSLUITINGSGRONDEN

Past Performance

“Inschrijver heeft blijk gegeven van aanzienlijke of voortdurende tekortkomingen bij de uitvoering van een wezenlijk voorschrift van een eerdere overheidsopdracht, en dit heeft geleid tot vroegtijdige beëindiging van die opdracht, tot schadevergoeding of tot andere vergelijkbare sancties.”

De Past Performance QUIZ – Vraag 1

Is het de ondernemer overkomen dat een eerdere overheidsopdracht heeft geleid tot vroegtijdige beëindiging van die eerdere opdracht, tot schadevergoeding of tot andere vergelijkbare sancties?

Antwoord: X had vraag met 'ja' moeten beantwoorden.

ECLI:NL:RBDHA:2024:11298 en GHDHA:2024:1438

- Ovk voor glasbewassing tussen X en AD.
- AD beëindigt ovk voortijdig vanwege meerdere tekortkomingen.
- X heeft bezwaar tegen vroegtijdige beëindiging, en is bodemprocedure gestart.
- X geeft in UEA voor nieuwe aanbesteding aan dat PP niet van toepassing is.

De Past Performance QUIZ – Vraag 2

Is het de ondernemer overkomen dat een eerdere overheidsopdracht heeft geleid tot vroegtijdige beëindiging van die eerdere opdracht, tot schadevergoeding of tot andere vergelijkbare sancties?

Antwoord:

VSO houdt in beginsel geen sanctie in.

Niet iedere boete zou gemeld behoeven te worden.

VSO waarin ON een bedrag moet betalen aan OG.

Boete vanwege niet tijdige oplevering.

De Past Performance QUIZ – Vraag 3

Een AD sluit een ondernemer op wie uitsluitingsgrond van toepassing is, niet uit.

Deze ondernemer wint de opdracht.

Antwoord: groen

HvJ EU, zaak C-66/22

GROEN: De AD moet keuze motiveren in de gunningsbeslissing aan de afgewezen inschrijvers

ROOD: AD hoeft keuze niet te motiveren.

TECHNISCHE SPECIFICATIES

Quiz: Gres of Plastic rioolbuizen

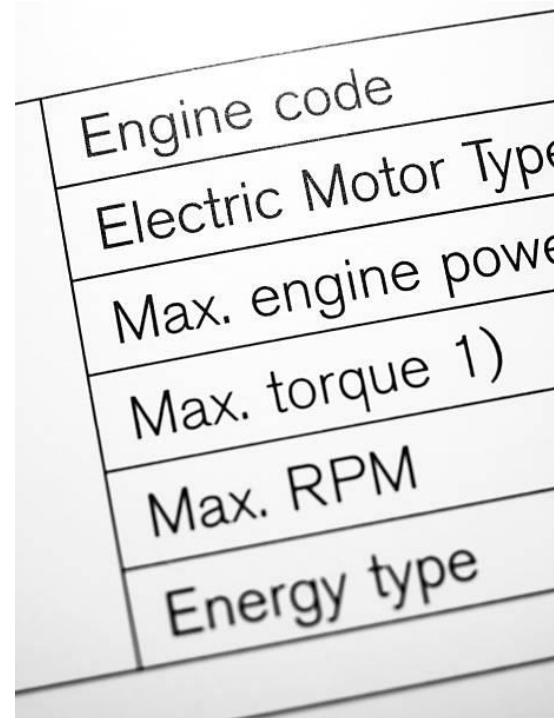
- EU aanleg/vervanging riolering
- Eis: beton (afvalwater)
- Eis: gres (regenwater)
- Ander materiaal alleen in specifieke technische omstandigheden
- Dyka (kunststof) klaagt
- Is de klacht terecht?

Antwoord: JA (HvJ 16 januari 2025 C-424/23)

Wat mag

1. Technische specificatie (bijlage VII RI.), (int./EU/nat.) Norm + **‘of gelijkwaardig’**
2. Nauwkeurige prestatie-eisen en functionele eisen
3. Een combinatie

NEN

Engine code
Electric Motor Type
Max. engine power
Max. torque 1)
Max. RPM
Energy type

Verbod

Mag niet verwijzen naar:

1. Bepaald fabricaat
2. Bepaalde herkomst of bijzondere werkwijze kenmerkend voor product/dienst van bepaalde ondernemer
3. Merk, octrooi of type
4. Bepaalde oorsprong
5. Bepaalde productie

PHILIPS

Als daardoor bepaalde onderneming of product wordt bevoordeeld of uitgesloten

Uitzondering op verbod

Uitzondering 1

1. Voldoende nauwkeurige en begrijpelijke omschrijving voorwerp opdracht niet mogelijk
2. “of gelijkwaardig”

Uitzondering 2

Verwijzing is door voorwerp opdracht gerechtvaardigd

GUNNINGCRITERIA

Weten jullie nog?

Wat waren de gunningcriteria tien jaar geleden?

GROEN

- Laagste prijs
- Economisch meest voordelige inschrijving

ROOD

- Laagste prijs
- Beste prijs kwaliteit verhouding

En nu?

Groen

- Laagste prijs
- Beste prijs kwaliteit verhouding
- Laagste kosten

Rood

- Laagste prijs
- Beste prijs kwaliteit verhouding
- Economisch meest voordelige inschrijving

Laagste kosten o.b.v. kosteneffectiviteit

- De kosten die door AD of andere gebruikers worden gedragen i.v.m. verwerving, gebruikskosten, onderhoudskosten en kosten einde levenscyclus;

en/of

- De kosten van externe milieueffecten, die verband houden met voorwerp opdracht gedurende levenscyclus, mits hun geldwaarde kan worden bepaald en gecontroleerd.

In aanbestedingsstukken vermelden:

- welke gegevens inschrijvers moeten verstrekken en
- welke methoden AD toepast om levenscycluskosten o.b.v. die gegevens te bepalen.

Meerwaarde?

- Pas vanaf 10 april 2024 kunnen inkopers in TenderNed aangeven dat criterium 'laagste kosten' van toepassing is.
- Peiling TenderNed (aug '25): 'Laagste kosten' wordt amper gebruikt: zo'n 10 keer in het afgelopen jaar.

MOTIVERING GUNNING

Quiz: motiveringsplicht

- EA uitwerking plannen milieubeheer
- GC: Prijs, Opzet concept, PvA + subc.
- A laagste prijs, verliest op kwaliteit
- A klaagt en wil m.b.t. andere inschrijvers informatie over:
 - Referenties eerdere opdrachten
 - Personen belast met uitvoering
 - Onderaannemers
 - Opzet concept + PvA
- Moet dit worden verstrekt?

Antwoord: JA, voor zover niet (1) bedrijfsgeheim, (2) strijd met wet/openbaar belang, (3) bescherming IE/auteursrecht, (4) commerciële waarde heeft die opdracht overstijgt (HvJ 17 november 2022, C—54/21, Antea)

Checklist afwijzingsbrief

Informatie t.a.v. verliezer

1. Relatieve positie rangorde (?)
2. Totaalscore
3. Per (sub)criterium:
 1. Score
 2. Reden waarom
 3. Niet: detail / specifiek gewicht aan elke positieve/negatieve opmerking

+ Opschortende termijn

Informatie t.a.v. winnaar

1. Naam
2. Totaalscore
3. Per (sub)criterium: score
4. Kenmerken inschrijving
5. Relatieve voordelen inschrijving
6. Niet: volledige vergelijkende analyse

WEZENLIJKE WIJZIGING

Van 'niet wezenlijke wijzigingen' naar 'toegestane wijzigingen'

Van:

Wezenlijke wijziging (HvJ EU Pressetext, 2008)

Naar (artikel 2.163b tm g):

- De minimis
- Herzieningsclausule
- Noodzakelijke aanvullende werken, diensten of leveringen
- Onvoorzienbare omstandigheden
- Vervanging opdrachtnemer
- Wezenlijke wijziging (vgl. Pressetext)

Van 'niet wezenlijke wijzigingen' naar 'toegestane wijzigingen'

Kan het nu zijn dat een wezenlijke wijzigingen wel is 'toegestaan'?

Groen: ja

Rood: nee

Antwoord: ja

Publicatieverplichting

Publicatieverplichting bij:

- Noodzakelijke aanvullende werken, diensten of leveringen
- Onvoorzienbare omstandigheden

Komt u een dergelijke publicatie vaak tegen?

ABNORMAAL LAGE INSCHRIJVING

Quiz: motiveringsplicht abnormaal laag

- Aanbesteding EC IT-platforms
- Perceel A: 2 inschrijvers
- ARHS-IBM won op prijs
- Sopra voerde aan:
 1. Eigen inschrijving marktconform
 2. Risico prijs ARHS-IBM sociale dumping
- EC verklaarde louter: gedetailleerde financiële analyse – i.o.m. marktvoorwaarden landen uitvoering
- Is EC verplicht inzicht te geven?

Antwoord: JA, als sprake is van onderzoeksplicht:
1. In ogen van AD abnormaal laag, of
2. Verliezer relevante argumenten/onderbouwing
(HvJ, 11 mei 2023, C-101/22 P, Sopra)

Verplichting tot afwijzing?

1. Strijd met verplichtingen op gebied van milieu-, sociaal of arbeidsrecht
2. Verbod in aanbestedingsstukken
3. Irreële inschrijving

GROSSMANN - RECHTSVERWERKING

Grossmann

Inschrijver dient bezwaren in een zo vroeg mogelijk stadium aan de orde te stellen, zodat eventuele onregelmatigheden in de aanbestedingsprocedure kunnen worden gecorrigeerd met zo weinig mogelijk gevolgen voor de aanbesteding.

Grossmann-Quiz Vraag 1

- Ik heb de aanbesteding pas in de gaten gekregen nadat de vragenrondes al voorbij waren.
- Ik kan geen vragen meer stellen.
- Grossmann kan mij niet worden tegengeworpen.

Groen: klopt

Rood: nee, klopt niet

Antwoord: Nee

Grossmann-Quiz Vraag 2

- Mijn concurrent heeft alle relevante vragen al gesteld.
- Ik hoef deze vragen dus niet nog een keer te stellen.
- AD kent vragen al, en extra vragen zou leiden tot onnodige belasting.

Groen: klopt

Rood: nee, klopt niet

Antwoord: Nee

Grossmann-Quiz Vraag 3

Ik heb voor de Nvl om een toelichting gevraagd, dus mij kan geen stilzitten worden verweten.

Groen: klopt

Rood: nee, klopt niet

Antwoord: nee

Grossmann-Quiz Vraag 4

- Ik ben uitgenodigd voor een MVO. **Groen:** Ja
- De waarde van de opdracht komt boven de EU drempel. **Rood:** Nee
- Mag ik wachten met maken van bezwaar tot ik een afwijzingsbrief heb gekregen? **Antwoord:** Ja

Fundamenteel gebrek en Grossmann

Bij fundamenteel gebrek kan AD zich niet beroepen op rechtsverwerking.

Meervoudig onderhandse aanbesteding ipv Europese aanbesteding (ECLI:NL:RBMNE:2019:1299 en ECLI:NL:RBDHA:2021:1942)

Raamovk met duur > 4 jaar (ECLI:NL:RBLIM:2023:6561)

Niet motiveren gunningcriterium laagste prijs (ECLI:NL:RBNHO:2023:6266)

Uitwerking GC niet in lijn met bekendgemaakte relatieve gewicht gunningcriteria (ECLI:NL:RBNHO:2023:6266)

Nationaal i.p.v. Europees (ECLI:NL:RBMNE:2024:5923)

Ondeugdelijke herzieningsclausule (ECLI:NL:GHARL:2022:1150)

Geschiktheidseis als gunningcriterium (ECLI:NL:RBAMS:2024:6342)

RAAMOVEREENKOMST

Casus: Looptijd

- EA levering polyelectrolyet
- 3 jaar vast
- Optie verlenging: 2x 2 jaar
- Reden: Aanzienlijke investeringen implementatie
- Mag deze looptijd?

Antwoord: NEE (Advies 285 CvAE)

Casus: Nadere overeenkomst

- EA opdracht afvalinzameling
- Meerdere aanbesteders
- Leidraad: geraamde waarde
- ROK gesloten
- Geraamde waarde bijna bereikt
- NOK: geraamde waarde wordt overschreden
- Mag dat?

**Antwoord: NEE, tenzij uitzondering 2.163a
Aw 2012**

(HvJ, 19 december 2018, C-216/17, ASST; HvJ 17 juni 2021, C-23/20, Simonsen&Weel)

Consultatie nieuwe richtlijn

1. Verhoging/geen maximale looptijd
2. Geen verplichting vermelden
maximale hoeveelheid/waarde
3. Verduidelijking verbod aanhaken
bij ROK door dochters AD

Verdere nieuwe regels op komst..

ABRO

- Algemene Beveiligingseisen voor Rijksoverheidsopdrachten
- Toenemende (digitale) dreiging
- Inkoper beslist niet alleen over prijs en kwaliteit, maar ook over toegang tot onze data en infrastructuur.
 - Er wordt vaak veel informatie gedeeld, onder andere via openbare aanbestedingsdocumenten
 - Toegang kan worden verkregen tot gevoelige systemen of informatie
 - Deel van de markt in handen krijgen -> risico op strategische afhankelijkheden
 - Geleverde goederen en diensten bieden kansen voor sabotage en spionage.

ABRO

- Gelden voor opdrachten met nationale veiligheidsrisico's
- Welke aanbestedingen brengen veiligheidsrisico's mee? Denk aan:
 - Opdracht m.b.t. vitale infrastructuur (energie, telecom, water, transportnetwerken)
 - Opdrachten m.b.t. digitale infrastructuur, cloud- of softwarediensten waarbij gevoelige informatie wordt verwerkt
 - Opdrachten waarbij toegang tot beveiligde of gerubriceerde informatie of toegang tot strategische locaties, vereist is.
- Set contractuele uitvoeringsvoorwaarden.
- Inwerkingtreding in tranches.
- Eerste tranche: departementen, agentschappen en politie. Niet eerder dan 1 december 2025.
- Daarna: provincies, gemeenten, waterschappen en energiebedrijven.

WETSVOORSTEL RECHTSBESCHERMING

Klachtafhandeling vóór inschrijving/aanmelding

1. Onafhankelijk klachtenloket
 2. Opschorten inschrijftermijn
-
1. CvAE voor ontwerpklachten
 2. Advies binnen 14 dagen
 3. Opschorten inschrijftermijn
 4. Comply or explain
-
5. Registratie+ rapportageplicht klachtindiening en afhandeling

Klachtafhandeling na gunningsbeslissing

1. Binnen 10 dagen klachtenmeldpunt
= opschorten stand-stilltermijn
2. Algemene termijnenwet van toepassing
3. Géén extra vernietigingsgrond appel
4. Géén voorziening afwachten arrest appel

Dank voor uw aandacht

fimerius@mbfadvocaten.com
06– 23 87 97 70

stellingwerff@mbfadvocaten.com
06 – 53 24 06 76

maasdam broers fischer advocaten
mededinging | aanbesteding | staatssteun

Aanbestedingskalender.nl presenteert

NATIONAL TENDER DAY

Hartelijk dank voor uw deelname aan de National Tender Day

Aanbestedingskalender
Bergpoortstraat 71,
7411 CL Deventer • Netherlands
T: +31 (0) 570 788600
www.aanbestedingskalender.nl

